

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA.410.028.05.2016

P/16/071

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/071 – <i>Kształcenie w szkołach dla dorosłych</i>
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Aleksander Małysz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/230/2016 z dnia 15 listopada 2016 r. [Dowód: akta kontroli str. 1-2]
Jednostka kontrolowana	Policealna Szkoła TEB Edukacja dla Dorosłych ¹ , 43-300 Bielsko-Biała, ul. Sempołowskiej 22
Kierownik jednostki kontrolowanej	Katarzyna Kohut – Dyrektor Szkoły ² od dnia 1 grudnia 2014 r. [Dowód: akta kontroli str. 3-5]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia³ pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność Szkoły w kontrolowanym zakresie.

NIK pozytywnie ocenia prowadzenie w Szkole procesu rekrutacji, w szczególności w związku z dostosowaniem kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy oraz przyjmowaniem do szkoły słuchaczy spełniających wymagania rekrutacyjne. Nieprawidłowością w tym obszarze było niedopełnienie przez Szkołę obowiązku terminowego poinformowania Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej o rozpoczęciu kształcenia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych w latach szkolnych 2014/2015 i 2015/2016.

Izba pozytywnie ocenia skuteczność i efektywność kształcenia prowadzonego przez Szkołę, w której zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe była wyższa od średniej w skali kraju⁴.

NIK negatywnie ocenia natomiast sposób organizacji kształcenia w Szkole, a uzasadnieniem tej oceny są nieprawidłowości polegające na nierzetelnym prowadzeniu dokumentacji przebiegu nauczania⁵ (niezapewnieniu integralności list obecności z dziennikami lekcyjnymi⁶, niewpisywaniu do dzienników lekcyjnych semestralnego planu zajęć edukacyjnych⁷, daty i miejsca urodzenia oraz adresu

¹ Zwana dalej „Szkołą”.

² Zwana dalej „Dyrektorem”. Poprzednio w okresie od dnia 1 września 2012 r. do dnia 30 listopada 2014 r. obowiązki Dyrektora pełniła Stanisława Biernat.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna

⁴ W analizowanym okresie zdawalność ww. egzaminu w skali kraju wynosiła, odpowiednio: 62,8%, 71,4% i 73,7%.

⁵ Określonej w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 sierpnia 2014 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz.U. z 2014 r., poz. 1170 ze zm.), zwanym dalej „rozporządzeniem w sprawie prowadzenia dokumentacji”.

⁶ W przypadku wszystkich objętych badaniem dzienników lekcyjnych.

⁷ W przypadku trzech z 10 objętych badaniem dzienników lekcyjnych dla oddziałów kształcących osoby dorosłe w trybie zaocznym.

zamieszkania słuchaczy⁸), niezapewnieniu wymaganych⁹ pomieszczeń oraz części wyposażenia i sprzętu niezbędnych do realizacji kształcenia na badanych w tym zakresie trzech kierunkach kształcenia¹⁰ oraz dopuszczeniu przez Dyrektora do prowadzenia zajęć w pracowni kosmetycznej, która nie posiadała w roku szkolnym 2013/2014 wymaganej¹¹ wentylacji. Wpływ na ocenę miały także nieprawidłowości w zakresie prowadzonych kwalifikacyjnych kursów zawodowych, polegające na nieodnotowywaniu obecności słuchaczy w dzienniku zajęć¹² oraz nieprowadzeniu odrębnej ewidencji wydanych zaświadczeń o ukończeniu tych kursów, co naruszało przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych¹³.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Policealna Szkoła TEB Edukacja dla Dorosłych (wpisana do ewidencji prowadzonej przez Miasto Bielsko-Biała¹⁴) była placówką niepubliczną, prowadzoną przez TEB Edukacja Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu¹⁵. Szkoła posiadała uprawnienia szkoły publicznej¹⁶, kształcącej osoby dorosłe w zawodach:

- a) w formie stacjonarnej: technik masażysta, asystentka stomatologiczna, higienistka stomatologiczna i opiekunka dziecięca;
- b) w formie stacjonarnej i zaocznej: technik usług kosmetycznych, technik bezpieczeństwa i higieny pracy (BHP), technik rachunkowości, technik administracji, technik informatyk, opiekun medyczny.

[Dowód: akta kontroli str. 12-47]

1. Prowadzenie procesu rekrutacji

Opis stanu
faktycznego

1.1. Szkoła nie dysponowała dokumentacją w zakresie rozpoznania lokalnego rynku pracy dla ukierunkowania oferty edukacyjnej. Organ prowadzący w 2016 r. przeprowadził badania ankietowe, według których 65% absolwentów prowadzonych szkół posiadało stałą pracę, a 38% absolwentów pracowało w branży zgodnej z uzyskanym wykształceniem lub pokrewnej.

[Dowód: akta kontroli str. 78-83]

Dyrektor wyjaśniła: *co roku analizuję ofertę edukacyjną szkoły pod względem dostosowania jej do lokalnego rynku pracy. Korzystam z barometru zawodów dla powiatu bielskiego¹⁷. Zgodnie z prognozami przedstawionymi na ww. stronie*

⁸ W przypadku ośmiu z 10 objętych badaniem dzienników lekcyjnych.

⁹ Określonych w części III załącznika do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. z 2012 r., poz. 184, ze zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie podstawy programowej”.

¹⁰ Tj. technik usług kosmetycznych, higienistka stomatologiczna i opiekun medyczny.

¹¹ Określonej w § 147 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie¹¹ (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie warunków technicznych”.

¹² Na jednym z trzech kwalifikacyjnych kursów zawodowych prowadzonych w roku szkolnym 2015/2016 w ramach kwalifikacji zawodowej A.61-Wykonywanie zabiegów kosmetycznych twarzy, wyodrębnionej w zawodzie *technik usług kosmetycznych*.

¹³ Zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych” (Dz. U. z 2014 r., poz. 622).

¹⁴ Zaświadczenia nr: MZO-4320/421/2012 i MZO 4320/99/2014 z dnia odpowiednio: 8 sierpnia 2012 r. i 26 sierpnia 2014 r.

¹⁵ Numer KRS: 0000311666, zwaną dalej „Organem prowadzącym”.

¹⁶ Nadane decyzją Prezydenta Miasta Bielska-Białej nr MZO-4321/127/2010 z dnia 24 sierpnia 2010 r.

¹⁷ www.barometrzwawodow.pl

internetowej kształcimy w zawodach deficytowych tj. technik informatyk, technik masażysta, technik rachunkowości, opiekun medyczny, technik usług kosmetycznych.

[Dowód: akta kontroli str. 73, 77]

1.2. Szkoła informowała o prowadzonym naborze poprzez informacje zamieszczone na stronie internetowej¹⁸ oraz na tablicy ogłoszeń Szkoły.

[Dowód: akta kontroli str. 84-91]

1.3. Na podstawie badania dokumentacji procesu rekrutacyjnego na próbie 30 słuchaczy¹⁹ stwierdzono, że przyjęte do Szkoły osoby posiadały wykształcenie średnie, wymagane przez art. 20k ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty²⁰. Stwierdzono, że w dniu rozpoczęcia nauki²¹ w Szkole trzy z 30 badanych osób posiadały zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do kształcenia w zawodzie, o których mowa w art. 20f ust. 1 pkt 2 ustawy, a kolejne 21 osób uzyskało ww. zaświadczenia w trakcie prowadzonej nauki.

[Dowód: akta kontroli str. 91-110]

Dyrektor wyjaśniła: *W toku rozmów z naszym specjalistą ds. BHP oraz w trakcie trwających ustaleń z Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy zweryfikowane zostały pierwotnie ustalone dla zawodu technik informatyk czynniki szkodliwe, uciążliwe lub niebezpieczne dla zdrowia i uznano, iż dla tego zawodu takie czynniki nie występują. Wobec powyższego nie wymagaliśmy obligatoryjnie dostarczenia od pozostałych słuchaczy dostarczenia do szkoły w/w zaświadczeń. Wyjątek stanowiły sytuacje, gdzie wymagał od nas tego pracodawca, do którego słuchacze byli kierowani na praktyczną naukę zawodu.*

[Dowód: akta kontroli str. 112]

1.4. W latach szkolnych 2014/2015 i 2015/2016 Szkoła poinformowała²², w wymaganym terminie, Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Jaworznie²³ o rozpoczęciu kształcenia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych w przypadku dwóch z sześciu osób (tj. 33,3%) zgłoszonych do OKE. Ww. informacje zawierały elementy wymagane w § 6 rozporządzenia w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych, tj. m.in.: *oznaczenie kwalifikacji w zakresie której prowadzono kształcenie, termin rozpoczęcia i zakończenia kwalifikacyjnego kursu zawodowego oraz wykaz słuchaczy kwalifikacyjnego kursu zawodowego, zawierający imię i nazwisko, datę i miejsce urodzenia oraz numer PESEL słuchacza.*

[Dowód: akta kontroli str. 122-127]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Szkoła nie poinformowała w wymaganym terminie Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej o rozpoczęciu kształcenia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych w przypadku dwóch osób zgłoszonych do OKE w roku szkolnym 2014/2015 oraz dwóch z czterech osób zgłoszonych w następnym roku szkolnym. Powyższe informacje przekazano po upływie od 21 do 42 dni od daty rozpoczęcia tych kursów,

¹⁸ ww.teb.pl.

¹⁹ Tj. po 10 słuchaczy na kierunkach: *technik informatyk* w roku szkolnym 2013/2014, *technik usług kosmetycznych* w roku szkolnym 2014/2015, *higienistka stomatologiczna* w roku szkolnym 2015/2016.

²⁰ Zwanej dalej ustawą o systemie oświaty lub „ustawą” (Dz. U. z 2015 r., poz. 2156, ze zm.).

²¹ Według Księgi słuchaczy.

²² W roku szkolnym 2013/2014 Szkoła nie prowadziła kwalifikacyjnych kursów zawodowych.

²³ Zwaną dalej „Okręgową Komisją Egzaminacyjną” lub „OKE”.

co stanowiło naruszenie § 6 rozporządzenia w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych, zgodnie z którym prowadzący kwalifikacyjny kurs zawodowy jest obowiązany poinformować o rozpoczęciu kształcenia w terminie 14 dni od daty jego rozpoczęcia.

[Dowód: akta kontroli str. 122-125]

Dyrektor wyjaśniła: *za zgłoszenia kwalifikacyjnych kursów zawodowych byli odpowiedzialni pracownicy sekretariatu, ja natomiast prowadziłam nadzór nad tym obowiązkiem (...) kwalifikacyjne kursy zawodowe są nową formą kształcenia, której wszyscy się uczyliśmy. Ostatnio uruchomione kursy zostały zgłoszone w wymaganym terminie.*

[Dowód: akta kontroli str. 134]

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

2. Sposób organizacji kształcenia

Opis stanu
faktycznego

2.1. Szkoła posiadała plany nauczania, które w zakresie liczby obowiązkowych zajęć edukacyjnych spełniały wymogi dla szkoły policealnej dla dorosłych, określone w załączniku nr 13 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych²⁴, co stwierdzono na podstawie badania pięciu planów nauczania obowiązujących w kontrolowanym okresie, tj. planów nauczania na kierunkach: opiekun medyczny o rocznym okresie nauczania w formie zaocznej w roku szkolnym 2013/2014, technik administracji o dwuletnim okresie nauczania w formie zaocznej w roku szkolnym 2014/2015, higienistka stomatologiczna o dwuletnim okresie nauczania w formie stacjonarnej, asystentka stomatologiczna o rocznym okresie nauczania w formie stacjonarnej oraz technik usług kosmetycznych o dwuletnim okresie nauczania w formie zaocznej w roku szkolnym 2015/2016.

Liczba godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z przedmiotu *podstawy przedsiębiorczości* na kierunkach prowadzonych w formie stacjonarnej, określona w ww. planach, wynosiła od 32 do 34, a na kierunkach prowadzonych w formie zaocznej wynosiła 20, co było zgodne z ust. 1 pkt 1a i 2a załącznika nr 13, wg którego minimalny wymiar tych zajęć na kierunkach prowadzonych w formie stacjonarnej i zaocznej powinien wynosić, odpowiednio: 30 i 20 godzin.

Liczba godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych kształcenia zawodowego teoretycznego i praktycznego na kierunku *higienistka stomatologiczna* o dwuletnim okresie nauczania w formie stacjonarnej wynosiła 629, a na kierunkach prowadzonych w formie zaocznej wynosiła 340, co było zgodne z ust. 1 pkt 1b i c oraz ust. 1 pkt 2 b i c załącznika nr 13, wg którego minimalny wymiar tych zajęć na kierunkach prowadzonych w formie stacjonarnej i zaocznej powinien wynosić odpowiednio: 590 i 340 godzin. Dla kierunków innych niż kierunki o dwuletnim okresie nauczania minimalny wymiar godzin obowiązkowych zmniejszono, przy zachowaniu minimalnego wymiaru godzin przedmiotu podstawy przedsiębiorczości przewidzianego dla dwuletniego okresu nauczania.

[Dowód: akta kontroli str. 138-167]

²⁴ Dz. U. z 2012 r., poz. 204, ze zm., zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie ramowych planów nauczania”.

2.2. Godziny lekcyjne dla poszczególnych przedmiotów założone w badanych pięciu szkolnych planach nauczania zostały zrealizowane, z wyjątkiem:

a) 3 z 16 godzin zajęć kształcenia zawodowego teoretycznego z przedmiotu: *zarys anatomii, patofizjologii i pierwszej pomocy* na drugim semestrze kierunku *asystentka stomatologiczna* w roku szkolnym 2015/2016, tj. zajęć zaplanowanych na dzień 19 marca 2016 r.;

b) 4 z 40 godzin zajęć kształcenia zawodowego teoretycznego z przedmiotu: *kosmetyka pielęgnacyjna i upiększająca twarzy, szyi i dekoltu* na pierwszym semestrze kierunku *technik usług kosmetycznych* w roku szkolnym 2015/2016, tj. zajęć zaplanowanych na dzień 22 listopada 2015 r.

[Dowód: akta kontroli str. 143-151]

Dyrektor wyjaśniła:

a) odnośnie zajęć z przedmiotu „zarys anatomii, patofizjologii i pierwszej pomocy”: *na przytoczonych w pytaniu 3 godzinach zajęć słuchaczki nie były obecne, dlatego na liście obecności nie widnieją ich podpisy. Nauczyciel był w szkole i w sali lekcyjnej oczekiwał na przez całe 3 godziny na słuchaczy. Niestety z powodu wagarów słuchaczki nie pojawiły się w szkole. Zgodnie z zasadami przyjętymi w szkole, słuchacz nieobecny na zajęciach uzyskuje dostęp do materiałów dydaktycznych obejmujących treści nauczania zrealizowanych zajęć i we własnym zakresie jest zobowiązany do nadrobienia materiału z zajęć, na których nie był obecny.*

b) odnośnie zajęć z przedmiotu „kosmetyka pielęgnacyjna i upiększająca twarzy, szyi i dekoltu”: *w tym przypadku zagubieniu uległa lista obecności dla wskazanych wyżej 4 godzin. W związku z brakiem możliwości stwierdzenia wykazu osób obecnych na tych 4 godzinach, podjęłam decyzję nie podejmowania działań prowadzących do odtworzenia zagubionej listy obecności i jednocześnie przy sporządzaniu meldunku dla potrzeb naliczenia dotacji oświatowej przyjąłam brak listy jako tożsame za uznanie nieobecności słuchaczy na tych 4 godzinach zajęć.*

[Dowód: akta kontroli str. 130]

2.3. Szkoła dysponowała salami dydaktycznymi (w tym salą na 60 osób), których wielkość umożliwiała przeprowadzenie zajęć dla każdego z oddziałów. Szkoła nie spełniała dla trzech badanych zawodów²⁵ wymagań w zakresie pomieszczeń, urządzeń i sprzętu, określonych w rozporządzeniu w sprawie podstawy programowej, co szerzej przedstawiono w sekcji „ustalone nieprawidłowości” niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

[Dowód: akta kontroli str. 168-189]

2.4. W dniach 8-17 kwietnia 2014 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bielsku-Białej przeprowadził w siedzibie Szkoły kontrolę, w trakcie której stwierdzono m.in.: brak wymaganej wentylacji w pracowni kosmetycznej, brak lewostronnego naturalnego oświetlenia do tablicy jednej z sal lekcyjnych, ruchomą poręcz przy schodach do szatni i pomieszczeń gospodarczych Szkoły. W dniu 29 maja 2014 r. PPIS przeprowadził w Szkole kontrolę sprawdzającą, w wyniku której stwierdzono usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie poprzedniej kontroli, z wyjątkiem braku wymaganej wentylacji w pracowni kosmetycznej. W dniu 30 maja 2014 r. PPIS wydał decyzję²⁶, w której nakazał Dyrektorowi zapewnienie właściwej wentylacji w pracowni kosmetycznej w terminie do 30 września 2014 r.

²⁵ Tj.: technik usług kosmetycznych, higienistka stomatologiczna i opiekun medyczny.

²⁶ Nr 952/14.

Wykonanie ww. wentylacji stwierdzono protokołem odbioru robót z dnia 1 września 2014 r. W dniu 30 września 2014 r. PPIS przeprowadził w Szkole kontrolę sprawdzającą, w wyniku której stwierdzono wykonanie nakazu określonego w ww. decyzji.

[Dowód: akta kontroli str. 190-211]

Dyrektor Szkoły w latach 2013-2015 dokonywał raz w roku kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do Szkoły, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, tj. kontroli wymaganych przez § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach²⁷. Według protokołów tych kontroli: stan techniczny budynku Szkoły był dobry i nie stwarzał zagrożeń dla zdrowia i życia słuchaczy, nie stwierdzono przypadków nie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki.

[Dowód: akta kontroli str. 212-214]

2.5. Dla objętych badaniem dziesięciu oddziałów²⁸ prowadzono dzienniki lekcyjne, które zawierały m.in.: nazwiska i imiona słuchaczy w porządku alfabetycznym oraz tematy przeprowadzonych zajęć edukacyjnych, określone w § 10 ust. 2 i 5 rozporządzenia w sprawie prowadzenia dokumentacji. W ośmiu z 10 badanych dzienników lekcyjnych nie wpisano daty i miejsca urodzenia oraz adresu zamieszkania słuchaczy, a trzy dzienniki nie zawierały semestralnego planu zajęć edukacyjnych, co szerzej przedstawiono w dalszej części wystąpienia w sekcji „ustalone nieprawidłowości”. W przypadku wszystkich badanych dzienników lekcyjnych prowadzonych w Szkole w kontrolowanym okresie, listy obecności nie stanowiły integralnej ich części.

[Dowód: akta kontroli str. 215-244]

2.6. Szkoła prowadziła księgę słuchaczy, w której dokonywano wpisów chronologicznie, według dat rozpoczęcia nauki, tj. zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie prowadzenia dokumentacji. W ww. księdze odnotowywano datę ukończenia Szkoły lub datę i przyczynę opuszczenia Szkoły przez słuchacza, zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia.

[Dowód: akta kontroli str. 245-247]

2.7. Kuratorium Oświaty w Katowicach Delegatura w Bielsku-Białej²⁹ przeprowadziło w dniu 3 lutego 2015 r. kontrolę doraźną w zakresie *spełniania przez Szkołę warunków określonych w art. 7 ust. 3 ustawy o systemie oświaty*. Kontrola dotyczyła kształcenia w zawodzie *opiekunka dziecięca*. W protokole ww. kontroli z dnia 10 lutego 2015 r. stwierdzono, że m.in.: Szkoła posiadała programy nauczania uwzględniające podstawę programową kształcenia w zawodzie, realizowała zajęcia w edukacyjne w cyklu nie krótszym oraz wymiarze nie niższym niż łączny wymiar obowiązkowych zajęć edukacyjnych, określonych w ramowym planie nauczania, stosowała wymagane zasady klasyfikowania i promowania słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów w zakresie m.in. klasyfikacji semestralnej

---

²⁷ Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 ze zm., zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie bezpieczeństwa i higieny”.

²⁸ Badaniem objęto dzienniki lekcyjne dla oddziałów kształcących we wszystkich zawodach, w których prowadzono edukację w roku szkolnym 2015/2016 oraz dla zawodu technik informatyk w roku szkolnym 2014/2015.

²⁹ Zwane dalej „Kuratorium Oświaty”.

i rocznej, prowadziła wymaganą dokumentację nauczania, wyposażenie pomieszczeń dydaktycznych zapewniało realizację postawy programowej w zakresie kształcenia w zawodzie, nauczyciele Szkoły posiadali wymagane kwalifikacje. Nie sformułowano zaleceń pokontrolnych.

W dniu 22 stycznia 2016 r. Kuratorium Oświaty przeprowadziło w Szkole kontrolę w zakresie *realizacji kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych oraz prowadzenia dokumentacji kształcenia zgodnie z przepisami prawa oświatowego*, w trakcie której nie stwierdzono nieprawidłowości oraz nie wydano zaleceń pokontrolnych.

[Dowód: akta kontroli str. 248-266]

W dniach 7-10 grudnia 2016 r. Kuratorium Oświaty przeprowadziło w Szkole na zlecenie NIK kontrolę w zakresie *realizacji podstaw programowych i ramowych planów nauczania, przestrzegania zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów*, która wykazała m.in.: niekompletne wpisy dotyczące danych osobowych słuchaczy w dziennikach lekcyjnych, brak potwierdzenia podpisem przez słuchaczy obecności na dwóch z sześciu analizowanych zajęć, niedokonywanie w arkuszach ocen słuchaczy wpisów dotyczących liczby opuszczonych godzin i adnotacji o liczbie arkuszy ocen zawartych w księdze arkuszy ocen, co naruszało przepisy rozporządzenia w sprawie *prowadzenia dokumentacji*, niekompletność dokumentacji egzaminów semestralnych (do protokołów nie dołączono prac egzaminacyjnych słuchaczy), co naruszało przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych³⁰ oraz niezrealizowanie łącznego wymiaru zajęć obowiązkowych dla zawodu asystentka stomatologiczna w latach 2013/2014 i 2014/2015, co naruszało przepisy rozporządzenia w sprawie *ramowych planów nauczania*. W wyniku analizy obserwowanych sześciu zajęć stwierdzono, że nauczyciele realizują podstawy programowe kształcenia w zawodach.

[Dowód: akta kontroli str. 267-277, 620-637]

Kontrola prawidłowości wykorzystania dotacji udzielonej Szkole w 2015 r., przeprowadzona przez Wydział Audytu Wewnętrznego i Kontroli Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej³¹, wykazała niezgodne z art. 90 ust. 3 ustawy o systemie oświaty rozliczenie dotacji w łącznej wysokości 10.491,90 zł, stanowiącej 1,9% kwoty przyznanej dotacji w wysokości 544.433,38 zł, na którą składały się: dotacja pobrana w nadmiernej wysokości w kwocie 4.065,52 zł oraz dotacja wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem w kwocie 6.426,38 zł. Według protokołu tej kontroli z dnia 23 sierpnia 2016 r. dotacja w lipcu i sierpniu 2015 r. została naliczona na 9 słuchaczy, którzy nie spełnili wymogu frekwencyjnego, określonego w art. 90 ust. 3h w zw. z art. 90 ust. 3 ustawy o systemie oświaty, co skutkowało pobraniem przez Szkołę dotacji w nadmiernej wysokości na kwotę 4.065,52 zł. Niezgodnie z przeznaczeniem rozliczono wynagrodzenie osoby zatrudnionej w sekretariacie Szkoły do wykonywania m.in. czynności marketingowych, które pozostają poza celami określonymi w art. 90 ust. 3d ustawy i nie mogły być finansowane z dotacji. Szkoła dokonała zwrotu ww. dotacji w dniu 13 października 2016 r. W rozliczeniach dotacji uczestniczył organ prowadzący Szkołę.

[Dowód: akta kontroli str. 135-136, 515-532, 577-582]

³⁰ Dz. U. z 2015 r. poz. 843, ze zm., zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie oceniania”.

³¹ W okresach: 16-18 grudnia 2015 r. oraz od 1 marca 2016 r. do 20 maja 2016 r.

2.8. W Szkole obowiązywał Wewnętrzny System Oceniania³², określony w statucie Szkoły³³. Zgodnie z postanowieniami Statutu w Szkole obowiązywała sześciostopniowa skala ocen – od oceny niedostatecznej do celującej. Wymagania edukacyjne i kryteria ocen dotyczące poszczególnych stopni określono w sposób opisowy.

(dowód: akta kontroli str. 34-71)

2.9. Badanie³⁴ w zakresie frekwencji na zajęciach przeprowadzono dla słuchaczy wykazanych do dotacji za miesiąc marzec 2016 r. Obecność na zajęciach słuchacze potwierdzali podpisem na listach obecności niestanowiących integralnej części dzienników lekcyjnych. Według badanych list obecności spośród 259 słuchaczy Szkoły, 191 osób (tj. 73,7%) uczestniczyło w co najmniej połowie obowiązkowych zajęć edukacyjnych. Frekwencji na poziomie 50% nie zapewniono w przypadku 68 słuchaczy (tj. 26,3%). W latach szkolnych 2013/2014, 2014/2015 i 2015/2016 nieobecność na zajęciach była podstawą skreślenia z listy, odpowiednio: 48, 33 i 34 słuchaczy.

[Dowód: akta kontroli str. 278-323]

Dyrektor wyjaśniła: *W szkole podejmowane są działania zmierzające do poprawy wskaźników frekwencji słuchaczy na zajęciach edukacyjnych, w szczególności: zapoznanie słuchaczy (...) z zasadami oceniania wewnątrzszkolnego, w tym warunkami dopuszczenia do egzaminów semestralnych, na początku każdego semestru nauczyciele zajęć edukacyjnych zapoznają słuchaczy z wymaganiami edukacyjnymi i przypominają o konieczności uzyskania co najmniej 50% frekwencji z każdych zajęć edukacyjnych. Pragnę dodać, że w wielu przypadkach nieobecności słuchaczy na zajęciach są usprawiedliwione chorobą, zdarzeniami losowymi, sytuacją rodzinną czy pracą zawodową.*

[Dowód: akta kontroli str. 366]

W trakcie niniejszej kontroli przeprowadzono badanie ankietowe, w ramach którego słuchacze i absolwenci Szkoły wypełnili łącznie 48 ankiet, tj. 41 spośród 50 ankiet skierowanych do słuchaczy oraz 7 spośród 50 ankiet skierowanych do absolwentów. Trzej ankietowani (6,2%) przyznali, że potwierdzali obecność na zajęciach, na których nie byli obecni, a dwóch z nich podało, że spotkali się z prośbą pracownika Szkoły o potwierdzenie podpisem obecności na zajęciach, na których nie byli nieobecni. Dwóch spośród siedmiu (28,6%) absolwentów, od których uzyskano odpowiedzi ankietowe podało, że obecnie nie są zatrudnieni, natomiast pięciu absolwentów (71,4%) podało, że zdobyte w Szkole kwalifikacje były pomocne w znalezieniu pracy.

[Dowód: akta kontroli str. 113, 368-415]

2.10. Na podstawie badania miesięcznych informacji o liczbie słuchaczy trzech oddziałów³⁵ Szkoły, przekazanych do Miejskiego Zarządu Oświaty w Bielsku-Białej w dniu 11 kwietnia 2016 r. stwierdzono, że liczba uczniów wykazanych w tych informacjach do dotacji na podstawie art. 90 ust. 3 ustawy była zgodna z danymi

---

³² Zwany dalej: WSO.

³³Tj. statucie Szkoły z dnia 31 sierpnia 2012 r., nadanym przez organ prowadzący, zmienionym w dniach: 21 lipca 2014 r. i 6 lipca 2016 r., zwanym dalej „Statutem”.

³⁴ Szczegółowe badanie podpisów słuchaczy przeprowadzono dla trzech oddziałów, tj. klas pierwszych w zawodach: technik BHP, opiekunka dziecięca i opiekun medyczny na listach obecności za marzec 2016 r.

³⁵ Tj. informacji o frekwencji słuchaczy klas pierwszych w zawodach: technik BHP, opiekunka dziecięca i opiekun medyczny, wykazanych do dotacji za miesiąc marzec 2016 r.

wynikającymi z list obecności, niestanowiących integralnej części dzienników lekcyjnych.

[Dowód: akta kontroli str. 278-320]

Na liście obecności słuchaczy³⁶ wykazanych do dotacji za miesiąc marzec 2016 r. w zawodzie *opiekun medyczny*, przedmiot: *zabiegi higieniczne, pielęgnacyjne i opiekuńcze nad osobą chora i niesamodzielną – grupa III* dokonano skreślenia podpisów dokonanych przez słuchaczy w dwóch kolumnach, w odniesieniu do których nie odnotowano daty zajęć.

[Dowód: akta kontroli str. 316]

Dyrektor wyjaśniła: *Na liście obecności za miesiąc marzec 2016 r. w zawodzie opiekun medyczny wystąpił raz przypadek, że w główce tabeli przeznaczonej do odnotowywania obecności słuchaczy na poszczególnych zajęciach edukacyjnych poprzez składanie podpisów przez słuchaczy, nie zaznaczono numerów poszczególnych lekcji w jednym dniu realizacji zajęć. Omyłkowo część słuchaczy złożyło podpisy w dwóch dodatkowych kolumnach. Skreślenia podpisów dokonanych przez słuchaczy w dwóch dodatkowych kolumnach bez wpisanej daty zajęć dokonano celem poprawienia błędu (...) Dla potrzeb naliczenia dotacji za miesiąc marzec 2016 r. złożono informację obejmującą prawidłową liczbę słuchaczy, to jest po uwzględnieniu poprawienia przedmiotowego błędu.*

[Dowód: akta kontroli str. 129]

2.11. Statut Szkoły zawierał zapisy wymagane art. 84 ustawy o systemie oświaty, tj. m.in.: nazwę, typ, podmiot prowadzący, organy i organizację Szkoły, prawa i obowiązki słuchaczy, w tym przypadki, w których słuchacz może zostać skreślony z listy słuchaczy, sposób uzyskiwania środków finansowych na działalność Szkoły oraz zasady przyjmowania słuchaczy w zakresie m.in. obowiązku posiadania przez kandydatów do Szkoły wykształcenia średniego oraz dostarczenia przez słuchaczy zaświadczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań zdrowotnych do kształcenia w zawodzie, gdzie w trakcie praktycznej nauki zawodu występuje narażenie na działanie czynników szkodliwych.

Dowód: akta kontroli str. 34-71]

2.12. Objęte badaniem kwalifikacje dziesięciu nauczycieli prowadzących zajęcia w Szkole odpowiadały wymogom określonym w *rozporządzeniu w sprawie kwalifikacji* lub art. 7 ust. 1 d ustawy o systemie oświaty³⁷.

[Dowód: akta kontroli str. 416-459]

Uwaga dotycząca badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że w kontrolowanym okresie trzech z dziesięciu nauczycieli pracujący w Szkole, których dokumentację objęto badaniem³⁸ zatrudnionych było na podstawie umowy o dzieło, tj. umowy rezultatu, co oznacza, że przedmiotem tej umowy powinno być osiągnięcie konkretnego zindywidualizowanego rezultatu

³⁶ Tj. liście obecności za okres: 5 -19 marca 2016 r.

³⁷ W przypadku pięciu nauczycieli.

³⁸ Tj. Agnieszka K., Anna P. i Ewa R.

w postaci materialnej lub niematerialnej. W treści ww. umów zawarto postanowienia właściwe dla umowy o dzieło, pomimo, że charakter pracy nauczyciela odpowiada umowie o świadczenie usług, do której wg art. 750 kodeksu cywilnego stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu³⁹.

[Dowód: akta kontroli str. 135-136, 431-455]

2.13. Szkoła prowadziła kształcenie na kursach kwalifikacyjnych⁴⁰, w trzech kwalifikacjach zawodowych⁴¹: *A.61-Wykonywanie zabiegów kosmetycznych twarzy*, *A.62-Wykonywanie zabiegów kosmetycznych ciała, dłoni i stóp*, wyodrębnionych w zawodzie *technik usług kosmetycznych* oraz *Z.4-Swiadczenie usług opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej*, wyodrębnionej w zawodzie *opiekun medyczny*. Dla każdej z ww. form kształcenia Szkoła posiadała: programy nauczania, dzienniki zajęć i protokoły z przeprowadzonych zaliczeń (egzaminów), tj. dokumenty wymagane przez § 21 ust. 2 pkt 1-3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych.

Programy nauczania zawierały elementy wymagane przez § 22 ww. rozporządzenia, tj. m.in.: nazwę formy kształcenia, czas trwania, liczbę godzin kształcenia i sposób jego organizacji, cele kształcenia i sposoby ich osiągania, plan nauczania określający nazwę zajęć oraz ich wymiar, treści nauczania w zakresie poszczególnych zajęć, opis efektów kształcenia, wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych oraz sposób i formę zaliczenia.

[Dowód: akta kontroli str. 119, 460-505]

W dziennikach zajęć kursów zawodowych, zgodnie z wymogami § 21 ust. 3 i 4 ww. rozporządzenia w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych, odnotowano m.in.: imiona i nazwiska słuchaczy, liczbę godzin i tematy zajęć oraz obecność na zajęciach, z wyjątkiem dziennika zajęć na rok szkolny 2015/2016 dla kursu kwalifikacyjnego *A.61-Wykonywanie zabiegów kosmetycznych twarzy*, wyodrębnionego w zawodzie *technik usług kosmetycznych*, w którym nie odnotowano obecności na zajęciach.

[Dowód: akta kontroli str. 481-505]

Ewidencja wydanych zaświadczeń o ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego była prowadzona łącznie dla dwóch podmiotów prowadzących kształcenie w ww. zakresie, tj. Szkoły oraz *Technikum TEB Edukacja w Bielsku-Białej*. W ww. ewidencja zawierała elementy określone w § 21 ust. 5 rozporządzenia w sprawie kształcenia ustawicznego, tj. m.in.: imię i nazwisko, adres zamieszkania i numer PESEL osoby, której wydano zaświadczenie oraz numer i potwierdzenie odbioru zaświadczenia.

[Dowód: akta kontroli str. 506-514]

---

³⁹ Por. wyrok SA w Lublinie z 18 września 2014 r. (sygn. akt III AUa 543/14, orzeczenia.ms.gov.pl) – umowa, której przedmiotem jest wykonanie dzieła polegającego na aktualizacji i dostosowaniu materiałów szkoleniowych z zakresu *Warsztatów psychologicznych* oraz przeprowadzeniu na ich podstawie zajęć na kursie (...) nie jest umową o dzieło; wyrok SA w Gdańsku z dnia 9 stycznia 2013 r. (sygn. akt III AUa 1123/12, LEX nr 1282550) – z wyroku wynika, że prowadzenie zajęć dydaktycznych dla słuchaczy w szkole dla dorosłych oraz m.in. prowadzenie dziennika lekcyjnego, sprawdzanie wiedzy słuchaczy poprzez egzaminowanie, nie stanowiło przedmiotu umowy o dzieło, lecz świadczyło o zawarciu umowy o świadczenie usług.

⁴⁰ Tj. prowadzonych przez Szkołę kwalifikacyjnych kursach zawodowych, o których mowa w art. 3 pkt 20 i art. 68a ust. 2 ustawy o systemie oświaty.

⁴¹ Tj. kwalifikacjach zawodowych, określonych w rozporządzeniu w sprawie podstawy programowej.

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dla realizacji kształcenia w poniższych zawodach Szkoła nie posiadała wymaganych pomieszczeń, urządzeń lub sprzętu, określonych w części III załącznika do rozporządzenia w sprawie podstawy programowej, tj.:

- a) technik usług kosmetycznych: modelu anatomicznego ciała człowieka w pracowni biologiczno-chemicznej i stanowiska do pedicure w pracowni kosmetycznej;
- b) higienistka stomatologiczna: wyposażenia pracowni do ćwiczeń przedklinicznych, tj.: kamery wewnątrzustnej, monitora do fotela, zgrzewarki, destylarki, myjki ultradźwiękowej, endometru⁴², negatoskopu⁴³, pracowni edukacji zdrowotnej wyposażonej w komputer z oprogramowaniem, fantom symulacyjny głowy i szyi, mikroskop, stanowiska komputerowe (jedno dla dwóch uczniów);
- c) opiekun medyczny: pracowni anatomicznej wyposażonej w modele anatomiczne i defibrylator automatyczny⁴⁴.

[Dowód: akta kontroli str. 168-173]

Dyrektor wyjaśniła: *Szkoła prowadzi kształcenie praktyczne w pracowniach szkolnych jak również u pracodawców, gdzie słuchacze mają dostęp do wyposażenia objętego podstawą programową (...) zastępujemy część drogich sprzętów, tańszymi rozwiązaniami uzgodnionymi z nauczycielami praktycznej nauki zawodu np. zamiast kamery wewnątrzustnej korzystamy z lusterek stomatologicznych i zgłębników; do pakowania wysterylizowanych narzędzi korzystamy z rękawów z klejem, dlatego nie jest potrzebna zgrzewarka.*

[Dowód: akta kontroli str. 363-364]

Zdaniem NIK, postanowienia ww. rozporządzenia w sposób jednoznaczny określają obowiązek w zakresie wyposażenia Szkoły w pomieszczenia, urządzenia lub sprzęt.

2. Dyrektor w dniu 29 sierpnia 2013 r. dokonała kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do Szkoły, w trakcie której nie określono kierunków poprawy tych warunków, pomimo że w pracowni kosmetycznej nie zapewniono wymaganej⁴⁵ wentylacji. Brak tej wentylacji stwierdzono w trakcie kontroli przeprowadzonej w dniach 8-17 kwietnia 2014 r. przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bielsku-Białej. Niezapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z pracowni kosmetycznej oraz nieokreślenie w protokole ww. kontroli kierunków poprawy tych warunków stanowiło naruszenie § 2 i § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny⁴⁶. Powyższe skutkowało prowadzeniem w roku szkolnym 2013/2014 zajęć w pracowni kosmetycznej nieposiadającej odpowiedniej wentylacji. Wymaganą wentylację w ww. pracowni zapewniono od dnia 1 września 2014 r.

[Dowód: akta kontroli str. 190-193, 212]

⁴² Tj. urządzenia służącego do pomiaru długości kanału korzeniowego.

⁴³ Tj. urządzenia służącego do przeglądania negatywów (zdjęć rentgenowskich).

⁴⁴ Tj. urządzenie wykorzystywane m.in. do reanimacji.

⁴⁵ Określonej w rozdziale 6 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych⁴⁶.

⁴⁶ Według § 2 ww. rozporządzenia dyrektor zapewnia bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w szkole, a także bezpieczne i higieniczne warunki uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez szkołę, a wg § 3 ust. 1 tego rozporządzenia dyrektor, dokonując corocznej kontroli zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły, określa kierunki ich poprawy.

Dyrektor wyjaśniła: *Dokonując przeglądu instalacji wentylacyjnej w pracowni kosmetycznej przed rozpoczęciem roku szkolnego 2013/2014 opierałam się na posiadanej przeze mnie wiedzy. W pracowni kosmetycznej była wentylacja, którą oceniałam na poziomie spełniającym wymagania. Po kontroli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego wdrożyłam zalecenia i w pracowni kosmetycznej została przygotowana wymagana wentylacja. W dniu przeprowadzania przeglądu pomieszczeń szkolnych pod kątem spełnienia wymogów bezpiecznych i higienicznych warunków nauki nie posiadałam specjalistycznej wiedzy w zakresie wymagań określonych w szczegółowych przepisach prawnych dotyczących wymagań instalacji wentylacyjnych.*

[Dowód: akta kontroli str. 364]

3. W trzech dziennikach lekcyjnych prowadzonych w Szkole dla oddziałów kształcących osoby dorosłe w trybie zaocznym z 10 objętych badaniem, nie wpisywano semestralnego planu zajęć edukacyjnych⁴⁷. Wymóg zawarcia w dzienniku lekcyjnym semestralnego planu zajęć wynikał z § 10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie prowadzenia dokumentacji.

[Dowód: akta kontroli str. 236-244]

Dyrektor wyjaśniła: *Plan zajęć był przygotowany, niestety nie został w sposób trwały umieszczony w dzienniku lekcyjnym. W szkole (...) zdarzały się przypadki braku trwałego umieszczenia planu zajęć w dziennikach lekcyjnych co nie zostało skutecznie wyeliminowane w ramach nadzoru nad prowadzeniem dokumentacji szkolnej.*

[Dowód: akta kontroli str. 367]

4. W ośmiu z 10 objętych badaniem dzienników lekcyjnych⁴⁸ nie wpisywano daty i miejsca urodzenia oraz adresu zamieszkania słuchaczy, co naruszało § 10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie prowadzenia dokumentacji.

[Dowód: akta kontroli str. 236-244]

Dyrektor wyjaśniła: *uzupełnianie dzienników lekcyjnych w zakresie danych osobowych słuchaczy jest wymogiem prowadzenia dokumentacji szkolnej, który w przypadku wielu dzienników nie został spełniony. Nie posiadałam wiedzy w zakresie braków danych osobowych słuchaczy w dziennikach lekcyjnych.*

[Dowód: akta kontroli str. 367]

5. W przypadku wszystkich, tj. 10 objętych badaniem dzienników lekcyjnych listy obecności słuchaczy nie stanowiły integralnej części dzienników lekcyjnych⁴⁹, co naruszało § 10 ust. 5 rozporządzenia w sprawie prowadzenia dokumentacji, zgodnie z którym integralną częścią dziennika lekcyjnego są listy obecności, na których obecność na poszczególnych godzinach zajęć edukacyjnych słuchacze potwierdzają własnoręcznym podpisem.

[Dowód: akta kontroli str. 215-244, 285-287, 295-302, 309-317]

Dyrektor wyjaśniła: *nie było możliwości zakupu dzienników, które obejmowałyby listy obecności z miejscem przeznaczonym na składanie podpisów przez słuchaczy. Nie mając możliwości zakupu właściwych wzorów dzienników, celem spełnienia*

⁴⁷ Tj. dla oddziałów kształcących w zawodach: *technik informatyk* w roku szkolnym 2014/2015 nie wpisano semestralnego planu zajęć na semestr pierwszy i drugi, *technik administracji* i *technik BHP* w roku szkolnym 2015/2016 nie wpisano semestralnego planu zajęć na semestr odpowiednio: pierwszy i drugi.

⁴⁸ Badaniem objęto 10 dzienników lekcyjnych z roku szkolnego 2015/2016 na wszystkich prowadzonych przez Szkołę kierunkach nauczania.

⁴⁹ Tj. były prowadzone w formie odrębnego od dzienników lekcyjnych zestawu dokumentów.

wymogu wprowadzonego zmianą przepisów prawnych, wprowadziliśmy indywidualnie w szkole przygotowane listy obecności (...) Podejmowaliśmy próby doklejania list obecności do dzienników, co nie przyniosło trwałego efektu.

[Dowód: akta kontroli str. 367]

W ocenie NIK, przyczyny wskazane przez Dyrektora nie mogą stanowić usprawiedliwienia dla niewypełnienia obowiązków wynikających z rozporządzenia w sprawie prowadzenia dokumentacji.

6. W dzienniku zajęć na rok szkolny 2015/2016 prowadzonego przez Szkołę kwalifikacyjnego kursu zawodowego⁵⁰, w ramach kwalifikacji zawodowej A.61-Wykonywanie zabiegów kosmetycznych twarzy⁵¹, wyodrębnionej w zawodzie technik usług kosmetycznych nie odnotowano obecności słuchaczy na zajęciach, co naruszało § 21 ust. 4 rozporządzenia w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych, zgodnie z którym w dzienniku zajęć odnotowuje się obecność słuchaczy kwalifikacyjnego kursu zawodowego.

[Dowód: akta kontroli str. 501-505]

Dyrektor wyjaśniła: *pragnę podkreślić, iż na kwalifikacyjnym kursie zawodowym frekwencja słuchaczy na zajęciach nie jest warunkiem ani zaliczenia kursu, ani też przystąpienia do zewnętrznego egzaminu zawodowego organizowanego przez OKE (...) W dzienniku lekcyjnym niestety nie dopełniono obowiązku odnotowywania obecności słuchaczy na zajęciach. Niedopatrzenie związane z brakiem uzupełnienia przez nauczycieli obecności słuchaczy na zajęciach edukacyjnych było spowodowane małym stanem liczebnym grupy słuchaczy. Na dzień dzisiejszy Szkoła nie dysponuje dokumentacją, która mogłaby udokumentować obecności słuchaczy na zajęciach wyżej wskazanego kwalifikacyjnego kursu zawodowego. Naukę na ww. kwalifikacyjnym kursie zawodowym rozpoczęło 3 słuchaczy, a kurs ukończyła 1 osoba. Uwzględniając powyższe, w szczególności brak zdanego egzaminu zawodowego przez absolwentkę KKZ, Szkoła nie otrzymała dotacji.*

[Dowód: akta kontroli str. 119-120]

7. Ewidencja wydanych zaświadczeń o ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego była prowadzona łącznie dla dwóch podmiotów prowadzących kształcenie w ww. zakresie, tj.: *Policealnej Szkoły TEB Edukacja dla Dorosłych w Bielsku-Białej oraz Technikum TEB Edukacja w Bielsku-Białej.* Powyższe naruszało z § 21 ust. 2 pkt 4 w zw. z § 3 pkt 1 rozporządzenia w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych, zgodnie z którym każdy podmiot prowadzący kształcenie ustawiczne w formie kwalifikacyjnego kursu zawodowego powinien prowadzić ewidencję wydanych zaświadczeń o ukończeniu tych kursów.

[Dowód: akta kontroli str. 506-514]

Dyrektor wyjaśniła: *W Oddziale TEB Edukacja w Bielsku-Białej, kwalifikacyjne kursy zawodowe są prowadzone zarówno przez Policealną Szkołę TEB Edukacja jak również przez Technikum TEB Edukacja. Ewidencja wydanych zaświadczeń była prowadzona łącznie dla obu szkół, co było spowodowane traktowaniem kwalifikacyjnych kursów zawodowych jako wyodrębnionego rodzaju i formy kształcenia ustawicznego, prowadzonego wprawdzie przez dwie różne szkoły ale*

⁵⁰ Tj. kwalifikacyjnego kursu zawodowego, o którym mowa w art. 3 pkt 20 i art. 68a ust. 2 ustawy o systemie oświaty.

⁵¹ Tj. kwalifikacji zawodowej, określonej w rozporządzeniu w sprawie podstawy programowej.

w ramach jednej jednostki organizacyjnej jaką jest Oddział TEB Edukacja. W ewidencji wydanych zaświadczeń były wpisywane wszystkie wymagane dane, jednak błędnie połączono KKZ prowadzone przez dwie różne szkoły. Ewidencja wydanych zaświadczeń zostanie rozdzielona według podmiotów prowadzących poszczególne KKZ.

[Dowód: akta kontroli str. 120]

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

3. Skuteczność i efektywność kształcenia

Opis stanu faktycznego

3.1. Szkołę w kontrolowanym okresie ukończyło:

a) 195 osób w roku szkolnym 2013/2014, tj. 74,1% spośród 263 osób rozpoczynających naukę, a do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie przystąpiło 191 osób (72,6% słuchaczy). Świadectwo potwierdzające kwalifikacje w zawodzie uzyskały 123 osoby, co stanowiło 64,4% przystępujących do egzaminu oraz 46,8% rozpoczynających naukę w Szkole;

b) 168 osób w roku szkolnym 2014/2015, tj. 66,1% spośród 254 osób rozpoczynających naukę, do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie przystąpiło 148 osób (58,3% słuchaczy). Świadectwo potwierdzające kwalifikacje w zawodzie uzyskało 130 osób, tj. 87,8% przystępujących do egzaminu oraz 51,2% rozpoczynających naukę w Szkole;

c) 181 osób w roku szkolnym 2015/2016, tj. 66,0% spośród 274 osób rozpoczynających naukę, a do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie przystąpiło 171 osób (62,4% słuchaczy). Świadectwo potwierdzające kwalifikacje w zawodzie uzyskało 158 osób, tj. 92,4% przystępujących do egzaminu oraz 57,7% rozpoczynających naukę w Szkole.

[Dowód: akta kontroli str. 321-361, 638-681]

Z danych Centralnej Komisji Egzaminacyjnej⁵² wynikało, że zdawalność⁵³ w skali kraju egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe przeprowadzonego w latach szkolnych: 2013/2014, 2014/2015 i 2015/2016 wynosiła, odpowiednio: 62,8%, 71,4% i 73,7%. Zatem w analizowanym okresie zdawalność ww. egzaminu przez absolwentów była wyższa (64,4%, 87,8% i 92,4%) od średniej zdawalności w kraju.

Wyniki uzyskane przez słuchaczy Szkoły na egzaminie potwierdzającym kwalifikacje zawodowe w roku szkolnym 2014/2015 w sesji letniej w zawodach umożliwiające porównanie z następnym rokiem szkolnym w części pisemnej i praktycznej wynosiły odpowiednio: *higienistka stomatologiczna* 67% i 89%, *opiekun medyczny* 78% i 95%, *technik usług kosmetycznych kwalifikacja A.61-wykonywanie zabiegów kosmetycznych twarzy* 69% i 82%, *asystentka stomatologiczna* 55% i 86%, *technik rachunkowości* 70% i 90%. W roku szkolnym 2015/2016 ww. wyniki uzyskane przez słuchaczy Szkoły na egzaminie potwierdzającym kwalifikacje zawodowe w sesji letniej w poszczególnych zawodach w części pisemnej i praktycznej wynosiły, odpowiednio: *higienistka stomatologiczna* 77% i 96%, *opiekun medyczny* 80% i 93%, *technik usług kosmetycznych (kwalifikacja A.61)* 75% i 84%, *asystentka*

⁵² Informacje zamieszczone w Sprawozdaniach z osiągnięć zdających egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie za lata szkolne: 2013/2014, 2014/2015 i 2015/2016.

⁵³ Tj. stosunek liczby osób zdających do liczby osób przystępujących, które uzyskały wyniki z obu części egzaminu (przystąpiły do obu części egzaminu).

stomatologiczna 63% i 93%, technik rachunkowości 88% i 96%. Zatem w analizowanym okresie ww. wyniki wykazywały tendencję rosnącą.

[Dowód: akta kontroli str. 321-361, 533-570, 638-681]

W latach szkolnych⁵⁴ 2014/2015 i 2015/2016 kwalifikacyjne kursy zawodowe rozpoczęło odpowiednio: dwóch i sześciu słuchaczy. Kursy te ukończyły wszystkie osoby w roku szkolnym 2014/2015 oraz trzech słuchaczy w następnym roku szkolnym (tj. 50%) Do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie przystąpiła jedna osoba w każdym roku szkolnym, z których jeden słuchacz zdał egzamin w roku szkolnym 2015/2016 (16,6% osób rozpoczynających naukę).

[Dowód: akta kontroli str. 122-124, 321-361]

Odnosząc się do niskiego odsetka słuchaczy uzyskujących świadectwo potwierdzające nabycie kwalifikacji zawodowych (46,8-58,0% rozpoczynających naukę) Dyrektor wyjaśniła: *wskaźnik słuchaczy przystępujących do egzaminu zawodowego w porównaniu z liczbą osób rozpoczynających kształcenie jest charakterystyczny dla kształcenia (...) w szkołach dla dorosłych (...) Głównym powodem skreśleń słuchaczy z listy jest brak spełnienia warunku uczestniczenia na co najmniej połowie obowiązkowych zajęć edukacyjnych z każdego przedmiotu w danym semestrze. (...) w wielu przypadkach, szczególnie w czasie pierwszego semestru nauki słuchacze składają rezygnacje ze szkoły, uzasadniając brakiem możliwości połączenia nauki w szkole z innymi obowiązkami rodzinnymi lub zawodowymi. (...) W związku z przeprowadzaniem w szkole egzaminów zawodowych podejmowałam (m.in.) następujące czynności i działania: praca z radą pedagogiczną, prezentowanie wyników egzaminów, prowadzenie warsztatowych spotkań w celu określenia działań mających na celu poprawę efektywności kształcenia, tworzenie zespołów nauczycielskich odpowiedzialnych za przygotowanie do egzaminów w danych kwalifikacjach, przeprowadzanie próbnych egzaminów zawodowych w danych w kwalifikacjach.*

[Dowód: akta kontroli str. 116-117, 133-134]

Badaniem kontrolnym objęto 10 prac kontrolnych⁵⁵ z przedmiotu *prawo cywilne* słuchaczy kształcących się w zawodzie technik administracji na II semestrze roku szkolnego 2015/2016 oraz 10 prac egzaminacyjnych z ww. przedmiotu. Prace egzaminacyjne zostały ocenione zgodnie z wymogami wewnątrzszkolnego systemu oceniania. Protokół z egzaminu spełniał wymogi określone w § 29 ust. 1 rozporządzenia w sprawie oceniania.

[Dowód: akta kontroli str. 571-576]

3.2. Wysokość dotacji przekazanej przez gminę Bielsko-Biała na działalność Szkoły w kontrolowanym okresie wynosiła łącznie 1.637.211,39 zł, w tym w latach szkolnych 2013/2014, 2014/2015 i 2015/2016, odpowiednio: 558.833,42 zł, 514.121,87 zł i 564.256,10 zł. W ww. okresie Szkołę ukończyły 544 osoby, natomiast świadectwo potwierdzające kwalifikacje w zawodzie uzyskało w kontrolowanym okresie 411 osób (75,5%). Na kształcenie jednego absolwenta ze środków publicznych w ww. okresie przeznaczono w Szkole średnio 3.009,58 zł, natomiast średni koszt uzyskania przez słuchacza Szkoły kwalifikacji w zawodzie wyniósł 3.983,48 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 577-607]

Ocena cząstkowa

⁵⁴ W roku szkolnym 2013/2014 Szkoła nie prowadziła kwalifikacyjnych kursów zawodowych.

⁵⁵ Ww. prace kontrolne składały się z testu wyboru oraz odpowiedzi opisowej.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁵⁶, wnosi o **podjęcie działań dla zapewnienia wymaganych pomieszczeń i sprzętu dla realizacji kształcenia w zawodach: technik usług kosmetycznych, higienistka stomatologiczna i opiekun medyczny** oraz zwraca uwagę na konieczność:

- **prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania w sposób zgodny z wymogami właściwych aktów prawnych, poprzez wpisywanie w dziennikach lekcyjnych: semestralnego planu zajęć edukacyjnych, daty i miejsca urodzenia oraz adresu zamieszkania słuchaczy, a także zapewnienie integralności list obecności z dziennikami lekcyjnymi,**
- **przekazywania w wymaganych terminach informacji o rozpoczęciu kształcenia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych,**
- **zapewnienia odnotowywania obecności uczestników kwalifikacyjnych kursów zawodowych w dziennikach zajęć,**
- **prowadzenia przez Szkołę odrębnej ewidencji wydanych zaświadczeń o ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego.**

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Katowicach, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

⁵⁶ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096 ze zm., zwanej dalej ustawą o NIK.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 30 stycznia 2017 r.

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Kontroler nadzorujący

Mirosław Sekuła

Doradca techniczny

.....